

modern luddisme

Ilse Joostens (België)

Het is een feit dat hardware steeds krachtiger wordt, waardoor ook steeds slimmere softwaretoepassingen kunnen worden ontwikkeld. Toen ik zo'n twintig jaar geleden de functie van systeembeheerder uitoefende, was ik gek op nieuwe technologie en was mijn persoonlijke missie om ook de gewone computergebruiker hiervoor te enthousiasmeren, wat uiteraard niet altijd even vlot verliep om het eufemistisch uit te drukken. Nu ik wat ouder en vooral wijzer ben geworden is mijn enthousiasme voor nieuwe technologie wat bekoeld en heb ik toch een ongemakkelijk gevoel bij de recente ontwikkelingen rond AI.

Kunstmatige domheid

Tenzij u de afgelopen maanden – zonder internet – onder een steen hebt geleefd, hebt u vast wel gehoord van de nieuwe technologische (r)evoluties rond artificiële intelligentie en meer bepaald de chatbot *ChatGPT* [1] van OpenAI. De interesse is enorm en met een investering van tien miljard dollar in deze start-up zet Microsoft volop in op generatieve

AI. Naar aloude traditie kan rivaal Google niet achterblijven en wordt er momenteel bij hen druk gesleuteld aan een gelijkaardige bot onder de welluidende naam *Bard*. Zelfs Baidu laat zich niet onbetuigd in deze strijd en die club is gestart met *Ernie*, een eigen Chinese versie van ChatGPT.

Als amateurfotograaf was mijn aandacht al eerder naar *DALL-E* [2], *StabilityAI* [3] en

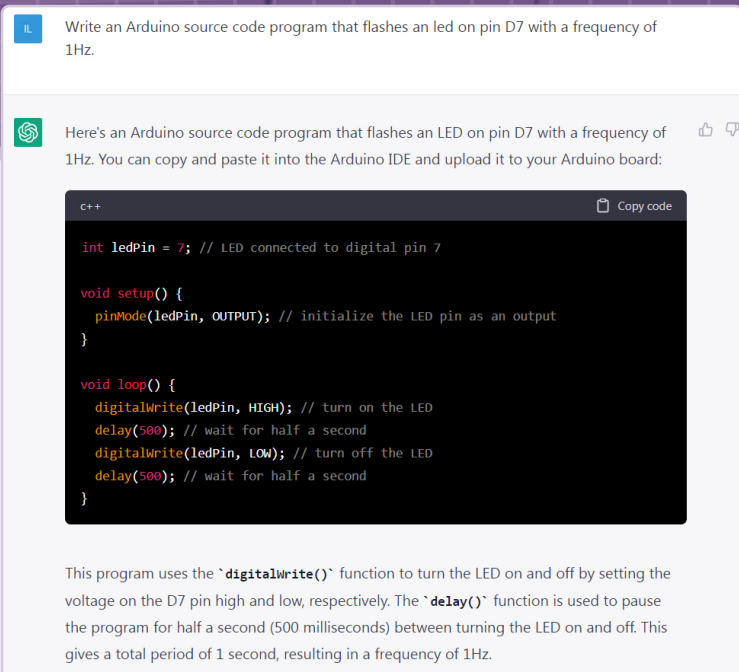
Fotor gegaan. Deze applicaties kunnen tekst omzetten naar afbeeldingen en bestaande afbeeldingen aanpassen of zelfs combineren. Het werd een beetje een verslaving en ik heb ermee zitten experimenteren tot er rook uit mijn toetsenbord kwam (**figuur 1**). De resultaten varieerden van teleurstellend tot verbluffend maar soms ook beangstigend. Wat dat laatste betreft kan mijn voorkeur voor het horrorgenre misschien een onderliggende verklaring bieden. Deze technologie staat ook centraal in de creepypasta rond 'Loab' [4][5], een demonische vrouw die zich diep in de krotten van AI verborgen zou houden. Uiteraard heb ik uit nieuwsgierigheid ook ChatGPT uitgetest en op het eerste zicht deed de bot me denken aan 'Evarist de computer', uit de Vlaamse jeugdreeks *Merlina* [6], aan wie je ook alles kon vragen. Taalkundig waren de antwoorden op mijn vragen in orde maar in tegenstelling tot Evarist sloeg ChatGPT de plank regelmatig mis met soms formidabel hilarische antwoorden in de stijl van Xavier De Baere (*een bekend Vlaams TV-humorist – red.*). Hoewel het aanvankelijk niet de bedoeling was, lijkt het er ook op dat de bot broncode kan genereren. Een eenvoudig Arduino-projectje is geen probleem (**figuur 2**) maar een complexere vraag naar een C-programma voor

Figuur 1. AI-creatie Ilse Joostens.

AVR zonder gebruik te maken van bibliotheken om een Wiznet W5500 ethernet-chip te initialiseren met een vast IP-adres liep keer op keer vast. Misschien dat de betaalde versie met de nieuwste ChatGPT-4 het beter doet maar dat is geen optie voor een applicatie waar ik zelf (nog) geen concrete toepassing voor heb. Ik krijg die chip zélf wel aan de praat en de meer doorsnee vragen des levens, hoe ik bijvoorbeeld een driegangenmenu voor vegetariërs met chocoladedessert in elkaar boks of knutselideeën voor peuters, interesseren mij maar matig.

Net zoals de 'cloud' een modewoord is voor werken en opslaan via het internet en de kreet 'IOT' met het internet verbonden apparaten zoals 'slimme' lampen betekent, is 'artificiële intelligentie' een paraplu begrip voor krachtige algoritmes en modellen gekoppeld aan big data. Voor ChatGPT-3 gaat het om 570 gigabyte aan input en DALL-E 2 moet het met meer dan 650 miljoen afbeeldingen stellen. De term 'intelligentie' is eigenlijk niet relevant en onderzoekers die neurale netwerken trainen om verbanden te zoeken die er niet zijn, creëren zelfs 'kunstmatige domheid', zo u wilt [7].

Figuur 2. ChatGPT schrijft software...

De duistere kant van AI

Ik geef toe dat generatieve AI inspireert en nieuwe inzichten geeft, maar toch ben ik niet zo'n fan aangezien de gegenereerde teksten en afbeeldingen in wezen plagiaat zijn omdat ze gebaseerd zijn op het werk van miljoenen mensen. Daarbij komt nog dat AI die getraind is op basis van historische data, welke onvermijdelijk menselijke vooroordelen bevat, deze overneemt, soms zelfs in versterkte vorm. Ik denk nog niet dat ChatGPT in de toekomst deze column gaat schrijven, maar de online verkoop van foto's en kunstwerken wordt nu wel knap lastig. Na de steeds beter wordende camera's in smartphones is dit een nieuwe klap voor de amateurfotograaf en kunstenaar die een centje wil bijverdienen [8].

Ook de mogelijkheden tot misbruik zijn legio, gaande van taalkundig perfecte phishing-mails, tot hatespeech en deepfakes. Dankzij ChatGPT is AI nu een hot item maar het bestaat al langer en kan ook ingezet – of misbruikt – worden voor andere doeleinden,

bijvoorbeeld door overheden zoals China met hun sociaal kredietsysteem of de VS die gezichtsherkenningstechnologie inzet om demonstranten te identificeren. Ook in Vlaanderen wil men nu AI loslaten op luchtfoto's om na te gaan of iemand niet een boompje teveel in de tuin gekapt heeft. Ikzelf ben in het verleden meerdere keren slachtoffer geweest van een misdrijf, maar nooit heeft men de moeite gedaan om de daders te zoeken. Om kleine overtredingen door brave burgers vast te stellen zijn daarentegen alle middelen goed, met als triest hoogtepunt een man uit Heusden-Zolder die met zijn gezin, na een restaurantbezoek, onderweg even stopte om een volle luier van zijn ziek dochtertje in een openbare vuilnisbak te gooien. Tot zijn verbazing kreeg hij niet veel later een proces verbaal van twintig (!) bladzijden in de bus, inclusief foto's, wegens sluikstorten [9]. Het moet zijn dat echte criminelen opsluiten niet genoeg geld in het laatje brengt; je zou voor minder al een moderne luddiet worden. ◀

230196-03

WEBLINKS

- [1] ChatGPT: <https://chat.openai.com/>
- [2] Dall-E 2: <https://labs.openai.com/>
- [3] StabilityAI: <https://huggingface.co/spaces/stabilityai/stable-diffusion>
- [4] Loab, een AI-gegenereerde entiteit: <https://loab.ai/>
- [5] YouTube: The Disturbing Art of A.I. (spooky!): <https://youtu.be/i9InAbpM7mU>
- [6] Merlina: Herinneringen aan dé BRT-jeugdserie uit de jaren '80: <https://www.merlina.info/evarest/uitvindingen>
- [7] Wetenschap EOS: Kunstmatige Domheid: <https://www.eoswetenschap.eu/technologie/kunstmatige-domheid>
- [8] Youtube: AI Art Apocalypse: <https://youtu.be/HDbu2rvhCk4>
- [9] Nieuwsblad: Heusdens gezin riskeert GAS-boete voor weggooien van pamber: https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20220901_96655325